

Amsterdam om van te houden

tekst: Gerard Goudriaan

Uit de niet ophoudende stroom boeken over Amsterdam hebben we een aantal boeken geselecteerd waaruit liefde voor en trots op Amsterdam blijken. Het zijn er zoveel dat we de Boekenhoek van twee edities ermee kunnen vullen. Dat doen we dan ook.

De canon van Amsterdam

Het is een sport geworden om een canon op te stellen. En ook om die te bekritisseren. Ook Amsterdam heeft nu zijn canon. De gekozen hoofdstukken (in canontaal 'vensters') betreffen plaatsen, personen, gebeurtenissen en ontwikkelingen die kenmerkend zijn voor de geschiedenis van Amsterdam. Er is hierbij geprobeerd de nationale canon en die van Amsterdam op elkaar af te stemmen. Ze lopen voor een deel parallel ('De VOC' en 'De grachtengordel' bijvoorbeeld), voor een deel geeft een aantal vensters een wat sterker of specifiek beeld van het verleden van Amsterdam. Zo is het venster 'Crisisjaren' in de nationale canon vervangen door 'Het Jordaanoproer' in de canon van Amsterdam. Zeeburg blijkt niet in één van de 50 vensters voor te komen, onder meer omdat het Oostelijk Havengebied als havengebied verstoep zit in het venster 'Het Noordzeekanaal' (de Amsterdamse haven komt als zelfstandige eenheid trouwens helemaal niet aan bod) en nieuwbouwwijken als IJburg en het Oostelijk Havengebied moesten wijken voor 'Plan-Zuid', het 'Algemeen Uitbreidingsplan' (Nieuw-West) en 'De Bijlmermeer'. Als Zeeburg per 1 mei 2010 onderdeel van stadsdeel Oost wordt, gaan 'we' het trouwens wel veel beter doen. 'De moord op Theo van Gogh', 'Nummer 14', 'De Amsterdamse Internet Exchange' (in het Sciencepark) en 'De Dappermarkt' (die op onverklaarbare wijze de Albert Cuyp versloeg) zijn alle in ons nieuwe stadsdeel te lokaliseren. Op deze canon valt wel wat af te dingen. Het is waar dat iedere canon kritiek oproept, door de keuzes die men moet maken en het rituele aantal van 50 hoofdstukken waaraan men zich moet (of wil) houden. Maar bij deze canon is het jammer dat de verantwoording van de gekozen vensters zo

beknopt en abstract is gebleven. Daarom wordt niet goed duidelijk waarom 'De Dappermarkt' in de canon staat en niet de Albert Cuyp, waarom de Jordaan in andere vensters is opgenomen en niet zelfstandig figureert en waarom 'Het tuchthuis' wel onderdeel is van de canon en niet het Begijnhof of de hofjes in de Jordaan.

Piet de Rooy & Emma Los
De canon van Amsterdam
Boom, Amsterdam, 2008
ISBN 978 90 85066835
Prijs €15,00

Hermitage Amsterdam

Sinds de opening op 20 juni dit jaar heeft Hermitage Amsterdam een onverwacht hoog aantal bezoekers mogen verwelkomen. Een beloning voor het mooie gebouw, de meer dan geslaagde transformatie van verpleeghuis naar spraakmakend museum, de ongekend goede PR en misschien ook nog een aansprekende tentoonstelling. Ter gelegenheid van de opening hebben architect Hans van Heeswijk en NDCC Publishers een prestigieus boek gemaakt dat een goed beeld geeft van hoe het museum geworden is. De mooie foto's van architectuurfotograaf Luuk Kramer benadrukken de transparantie en lichtheid van het gebouw. Daarnaast is er de onvermijdelijke tekst van de burgemeester van Amsterdam en de directeur van de Hermitage. De bijdragen van de verschillende architecten zijn inhoudelijk interessanter.

Hermitage Amsterdam
Museum aan de Amstel
NDCC Publishers, Amsterdam, 2009
ISBN 978 90 803635 4 0
Prijs €25,00

Inspirerend Amsterdam

Veel stedengidsjes zijn nogal clichématig. Dat geldt niet voor 'Inspirerend Amsterdam' van Huibert Teekens. Het is verschenen in de serie De Reisgids voor de bewuste bezoeker die zich richt op bezoekers van een stad of land die daarbij bewust op zoek zijn naar de geschiedenis, de cultuur, de spiritualiteit en de godsdienst van de plek die zij willen bezoeken. Het klinkt nogal hoogdravend, maar in de praktijk blijkt het een goede formule te zijn om interessante, niet algemeen bekende en niet alledaagse plekken op te nemen die in weinig toeristengidsen staan en die bij een bezoek aan Amsterdam toch alleszins de moeite waard zijn om er een kijkje te nemen. De gids is geschreven voor de Nederlandse toerist, die zeker aan zijn trekken zal komen, maar hij is minstens zo interessant voor iedere Amsterdammer die meer van zijn stad wil weten. Veel nadruk ligt op de verhalen die schuilen achter de bezienswaardigheden. Zo krijgt u te lezen waar u het vorig jaar onthulde monument van Spinoza kunt vinden en wat de symboliek daarachter is. Maar daarnaast zijn meer dan drie pagina's gewijd aan zijn gedachtegoed. Diepgang wordt dus niet geschuwd. Na de stads geschiedenis in vogelvlucht, die frappante overeenkomsten vertoont met de geschiedenis zoals geschetst in de canon van Amsterdam, gaat Teekens in op kunstzinnig en multicultureel Amsterdam. In dit hoofdstuk blijkt de auteur het verschil niet te weten tussen de twee toppers van de Amsterdamse School, Het Schip en de P.L. Takstraat. Architectuur, stedenbouw en volkshuisvesting zijn sowieso niet de sterkste kant van Teekens. De reden waarom er bijvoorbeeld nauwelijks aandacht wordt besteed aan het Oostelijk Havengebied en de openbare bibliotheek? Maar goed,

er moeten keuzes worden gemaakt. En je kunt niet overal verstand van hebben. Maar daarna volgen ijzersterke hoofdstukken met mooie stadswandelingen die veel achtergrondinformatie bevatten en die interessante punten aandoen. Na deze stadswandelingen kunt u met de auteur op de fiets mee naar Noord en Waterland, waarbij u ook een boeiende beschouwing krijgt over het Normaal Amsterdams Peil. De gids had moeten eindigen met het geweldige hoofdstuk over inspirerende plekken in Amsterdam met een betekenis of verhaal en dat niet alleen interessant is voor de spirituelen onder ons. Helaas krijgen we daarna nog een rommelig, zeer onvolledig hoofdstukje over Amsterdam in boek en film. Dat had beter achterwege kunnen blijven.

Huibert Teekens
Inspirerend Amsterdam. Reisgids voor de bewuste bezoeker
Uitgeverij Meinema, Zoetermeer, 2009
ISBN 978 90 211 4236 4
Prijs €18,90

De Amsterdamse Vaargids

Amsterdam is geliefd om zijn water. Steeds meer Amsterdammers wagen zich per boot op dat water, al of niet voorzien van een aantal kratten bier of flessen witte wijn en rosé. Voor hen is het misschien een goed idee om als extra bagage 'De Amsterdamse vaargids' mee te nemen. De kracht van deze gids ligt in de weergave van veel praktische gegevens, zoals de vaarregels in

Amsterdam. Noodzakelijk omdat de boten soms bezet worden door een bemanning die niet of nauwelijks de regels kent. Ook knelpunten, de openingstijden van sluisen en de hoogten van bruggen staan uitgebreid in de gids. De andere kant van het varen wordt ook uitvoerig belicht. Er is een uitgebreid overzicht opgenomen van cafés en restaurants waar men kan aanleggen. Ook zijn echte doe-dingen, zoals de gids dat noemt, opgenomen. Denk aan de kinderboerderij en de speeltuin in het Amstelpark en de Klankspeeltuin in het Muziekgebouw aan 't IJ. En u vindt adressen van picknickplaatsen en stadsstranden die met de boot bereikbaar zijn. Ook de beschrijving van een aantal vaartochten binnen en buiten Amsterdam (bijvoorbeeld door het Oostelijk Havengebied) is de moeite waard. Alleen jammer dat de

tekst vrij veel onzorgvuldigheden en aperte onjuistheden bevat, zoals de bewering dat het hoofdkantoor van de KNSM op het KNSM-eiland stond (dat bevond zich in het Scheepvaarthuis). Voor een volgende herdruk mag een deskundige zich nog wel eens over de beschrijving van de vaartochten buigen.

Dick Baaij
De Amsterdamse Vaargids
Uitgegeven door De Amsterdamse vaargids, Amsterdam, 2007
ISBN 978 90 805461 8 9
Prijs €16,95
Te bestellen op
www.amsterdamsevaargids.nl

advertentie

boeken, tijdschriften, dagbladen en... koffie

BOEKHANDEL VAN PAMPUS

open woensdag t/m vrijdag 10-19 uur, zaterdag & zondag 10-18 uur
KNSM-laan 303 telefoon 419 30 23
www.boekhandelvanpampus.nl info@boekhandelvanpampus.nl